

คำวินิจฉัยของ นายจิระ บุญพอนสุนทร ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๔๓/๒๕๕๖

วันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๖

เรื่อง ประธานรัฐสภาขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ กรณีการใช้อำนาจหน้าที่ของวุฒิสภาในการพิจารณาญัตติตั้งคณะกรรมการการสามัญประจำวุฒิสภา จำนวน ๒๑ คณะ ในสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๕๕ วรรคสี่ หรือไม่

กรณีสืบเนื่องจากนายการุณ ไสงาม สมาชิกวุฒิสภากับคณะ รวม ๓๑ คน มีหนังสือลงวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๖ เสนอต่อประธานรัฐสภาความว่า ตามที่คณะกรรมการการสามัญประจำวุฒิสภา ทั้ง ๒๑ คณะ จะครบวาระ ๒ ปี ในวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๕๖ ตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๓๕ ซึ่งที่ประชุมวุฒิสภาครั้งที่ ๒๘ (สมัยสามัญทั่วไป) เป็นพิเศษ วันอังคารที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๕๖ ได้พิจารณาญัตติเรื่องขอให้ตั้งคณะกรรมการการสามัญเพื่อสรรหาสมาชิกให้ดำรงตำแหน่งกรรมการการสามัญประจำวุฒิสภาตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภาฯ ข้อ ๓๖ (นายนิพนธ์ วิศิษฏยุทธศาสตร์ เป็นผู้เสนอ) และมีมติตั้งกรรมการการสามัญขึ้นคณะหนึ่ง เพื่อทำหน้าที่สรรหาสมาชิกให้ดำรงตำแหน่งกรรมการการสามัญประจำวุฒิสภากรรมการฯ ที่ตั้งขึ้นตามมติของวุฒิสภาดังกล่าวซึ่งถือได้ว่าเป็นองค์การตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๕๕ ต่อมาในการประชุมวุฒิสภาครั้งที่ ๕ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันศุกร์ที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๖ มีระเบียบวาระการประชุมวุฒิสภาเรื่องด่วนที่ ๔ เรื่องตั้งคณะกรรมการการสามัญประจำวุฒิสภา จำนวน ๒๑ คณะ โดยที่ประชุมวุฒิสภาได้พิจารณาญัตติตั้งคณะกรรมการการสามัญประจำวุฒิสภาตามรายงานของคณะกรรมการการสามัญเพื่อสรรหาสมาชิกให้ดำรงตำแหน่งกรรมการการสามัญประจำวุฒิสภา ตามญัตติที่นายนิพนธ์ วิศิษฏยุทธศาสตร์ เป็นผู้เสนอ ซึ่งในการพิจารณาญัตติดังกล่าวในสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติเป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๕๕ วรรคสี่ ที่บัญญัติว่า ในสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติให้รัฐสภาดำเนินการประชุมได้เฉพาะกรณีที่บัญญัติไว้ในหมวด ๒ หรือการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ การอนุมัติพระราชกำหนด การให้ความเห็นชอบในการประกาศสงคราม การให้ความเห็นชอบหนังสือสัญญา การเลือกหรือการให้ความเห็นชอบให้บุคคลดำรงตำแหน่ง การถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่ง การตั้งกระทู้ถามและการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ เว้นแต่รัฐสภาจะมีมติให้

พิจารณาเรื่องอื่นใดด้วยคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา
ดังนั้น การประชุมวุฒิสภาในญัตติดังกล่าวจึงเป็นการประชุมที่มีชอบ จัดต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๑๕๕ วรรคสี่ ทำให้ผลของการประชุมอันเป็นมติใดๆ ของการประชุมในเรื่องดังกล่าว มีชอบ
และมีอรรถใช้บังคับได้ด้วย

ในฐานะประธานรัฐสภาได้พิจารณาทั้งจากข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้วเห็นว่า
เรื่องนี้ได้มีสมาชิกวุฒิสภา จำนวนถึง ๓๑ คน โต้แย้ง ประกอบกับเรื่องนี้ได้มีการวิพากษ์วิจารณ์
จนมีความเห็นแตกออกเป็น ๒ ฝ่าย ทั้งที่เห็นว่าสามารถทำได้ กับอีกฝ่ายหนึ่งเห็นว่า การดำเนินการ
ของวุฒิสภาเป็นการขัดหรือแย้งต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ จึงทำให้มองได้ว่าเป็นกรณีที่เป็นปัญหา
เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของวุฒิสภาแล้ว และเป็นปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้ได้มาซึ่งบุคคล
ในองค์กร หากการได้มาซึ่งตัวบุคคลในองค์กรเป็นไปโดยมิชอบหรือมีข้อโต้แย้ง หรือเป็นที่เคลือบแคลง
ย่อมส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของบุคคลในองค์กรด้วย ดังนั้น ประธานรัฐสภาจึงเสนอเรื่อง
พร้อมความเห็นมายังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยต่อไป ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ ดังนี้

๑. การใช้อำนาจหน้าที่ของวุฒิสภาในการพิจารณาญัตติตั้งคณะกรรมการสามัญประจำ
วุฒิสภา จำนวน ๒๑ คณะ ในสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติจัดต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๕๕ วรรคสี่ หรือไม่

๒. หากการใช้อำนาจหน้าที่ของวุฒิสภา ตามข้อ ๑ เป็นไปโดยมิชอบด้วยบทบัญญัติของ
สภาโดยรวมแล้ว ผลหรือมติของวุฒิสภาจากการประชุมดังกล่าว จะใช้บังคับได้หรือไม่

บทบัญญัติรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้อง

“มาตรา ๑๕๕ ภายในสามสิบวันนับแต่วันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้มีการเรียก
ประชุมรัฐสภาเพื่อให้สมาชิกได้มาประชุมเป็นครั้งแรก

ในปีหนึ่งให้มีสมัยประชุมสามัญทั่วไปและสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติ

วันประชุมครั้งแรกตามวรรคหนึ่ง ให้ถือเป็นวันเริ่มสมัยประชุมสามัญทั่วไป ส่วนวันเริ่มสมัย
ประชุมสามัญนิติบัญญัติให้สภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้กำหนด ในกรณีที่การเริ่มประชุมครั้งแรกตาม
วรรคหนึ่งมีเวลาจนถึงสิ้นปีปฏิทินไม่ถึงหนึ่งร้อยห้าสิบวัน จะไม่มีการประชุมสามัญนิติบัญญัติ
สำหรับปีนั้นก็ได้

ในสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติ ให้รัฐสภาดำเนินการประชุมได้เฉพาะกรณีที่บัญญัติไว้ใน
หมวด ๒ หรือการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ การอนุมัติ
พระราชกำหนด การให้ความเห็นชอบในการประกาศสงคราม การให้ความเห็นชอบหนังสือสัญญา

การเลือกหรือการให้ความเห็นชอบให้บุคคลดำรงตำแหน่ง การถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่ง การตั้งกระทู้ถาม และการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ เว้นแต่รัฐสภาจะมีมติให้พิจารณาเรื่องอื่นใดด้วยคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา”

“มาตรา ๒๖๖ ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรต่างๆ ตามรัฐธรรมนูญ ให้องค์กรนั้นหรือประธานรัฐสภา เสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย”

เห็นว่าก่อนที่จะพิจารณาถึงประเด็นปัญหาที่ร้องขอมา สมควรพิจารณาถึงช่องทางที่เข้าสู่การพิจารณาวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา ๒๖๖ ก่อน

พิเคราะห์คำร้องขอลงวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๖ ของนายการุณ ไสงาม กับคณะ ที่มีถึงประธานรัฐสภาแล้วเห็นว่า ตามเนื้อหาของคำร้องไม่มีลักษณะเป็นปัญหาโดยตรงเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรวุฒิสภา แต่เป็นเรื่องที่สมาชิกวุฒิสภาบางส่วนมีความเห็นไม่สอดคล้องกับการพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภาอันเป็นเรื่องที่มีความเห็นไม่ตรงกันของบุคคลภายในองค์กรวุฒิสภา ซึ่งเป็นปัญหาภายในขององค์กร กรณีไม่เข้าเกณฑ์ที่จะเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ ได้ เมื่อได้วินิจฉัยดังกล่าวแล้ว ปัญหาอื่นนอกจากนี้ไม่จำเป็นต้องวินิจฉัย

มีคำสั่งให้ยกคำร้อง

นายจิระ บุญพจนสุนทร

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ